

Mis taim on puuvõõrik?

Minu sünnipäev on 2. veebruaril. Kuna lillehoroskoobi kohaselt olevat vahemikus 1.–10. veebr sünninutel märgilise tähendusega lille asemel puuvõõrik, tahaksin teada, mis taim see tegelikult on. Olen kuulnud, et ravimtaim ja tal olevat ka maagilisi omadusi.

Vastab

VÄINO PALLUM

Puuvõõrik on puude võraokstel kasvav poolparasiit. Tuntuim liik on valge puuvõõrik (*Viscum album*). Lehed on tal nahkjad, teravatipulised, igihaljad. Väikesed õied asetsevad kimpudes. Tegu on kahekojalise, s.o ühesuguliste õitega taimega: emasõied asuvad ühel isendil (emastaimel) ja isasõied teisel (isastaimel). Näitena võib tuua meile kõigile hästi tuntud paju.

Puuvõõriku vili (mari) on lihakas, valge ja väga kleepiva sisuga. Marju söönud linnud hakkavad okstel nokka puhastama, ning vabanedes seemnetest, külvavad puuvõõriku lai. Seemned liimuvad puukoorele ka pärast linnu seedekulglu läbimist ning seemnete idanemisel tungivad neist haustorid ehk imijätked peremeestaime (puu) koore sisse.

Järgmisel aastal arenevad sellel poolparasiidil lisajuured, mis samuti tungivad koore sisse. Seejärel ilmuvad taimele lehed, mille abil ta sünteesib eluks vajalikud orgaanilised ühendid, tänu millele püsib elus ka peremeestaime.

Aastate jooksul moodustub puuvõõriku üha enam uusi juureharusid ja taim kinnitub ikka tugevamini puu külge ning võtab sellelt toiduks aina rohkem vett ja mineraalaineid.

Sellised poolparasiitsed ehk osaliselt teise taime arvel elavad taimed on meil looduses laialt levinud, niidutaime juurtel nügivad robirohi, silmarohi ja härghein. Täisparasiitsed taimed on ristik- ja linavõrm ning sarapuu- ja lepajuurtel nügiv käopäkk.

Puuvõõrik pole peremeestaime suhtes kuigi nõudlik. Teda esineb sagedamini paplitel, tammedel, õunapuudel, lehistel ja mändidel. Rohelisel aastaajal jääb ta puuvõoras enamasti märkamatuks. Silma

hakanud moodustist peavad paljud asjatundmatusest nõialuuaiks. Raagus puudel paistavad puuvõõriku kollakasroheline kerakesed kergemini välja.

See liik on levinud Kesk-Euroopas ning põhjapiiriks loetakse Lätit, kus ta on kahjustanud ka viljapuid – õuna- ja pirnipuud.

Erandlikult kasvab valge puuvõõrik Tartumaal Meerapalus. 2007. a suvel leidsid teismelised vennad Märt ja Ott Martens vahtl ronides puu võrast selle poolparasiit. Tartu botaanika-aeda viidud haruldane taimemoodustus sai Eestis esmakordselt tõendatud leiuks. Kinnitamata andmetel olevat teda harva ka meie läänesaartel esinenud.

Paganliku taustaga puuvõõrikust on saanud angloameerika jõulukombestiku kuuluv element. Läbi aegade on ta olnud maagia lahutamatu osa.

Huvitavaid legende puuvõõriku kohta leiata Maakodu 2003. a detsembrinumbri ("Puu võoraslaps – puuvõõrik").

Lillehoroskoop ("Mis lill sa oled ja kuidas see sind iseloomustab?") äratas uudishimu puuvõõriku kohta küsima. Mainitud horoskoop sisaldab 36 taimenime-tust. Väiksemale seltskonnale on selle ettelugemine

elevust tekitav ajaviide ning sisaldab ka mõnda tõetera, kui küsijaks oli naine.

Puuvõõrik-naine on väga uudishimulik ja riskialdis, kes oskab ka kõige ligipääsmatule mehele muljet avaldada ja tema ära võluda. Esimene punkt näib täppi minevat.

Puuvõõrik-mees peaks harrastama sporti, et vastassugupoolele ligitõmbav olla. Et lodevast olekust vabaneda ja vormis püsida, selleks sobivad kulturism, karate ja tennis.